

10 YEARS
EASTERN PARTNERSHIP
Civil Society Forum

Declarația

Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic
privind situația din Republica Moldova

9 iunie 2019

AVÂND ÎN VEDERE evenimentele politice din Republica Moldova din ultima perioadă;

LUÂND ACT de Hotărârile și Deciziile Curții Constituționale din 7, 8 și 9 iunie 2019,

LUÂND ACT de Hotărârile Parlamentului Republicii Moldova din 8 și 9 iunie 2019;

CONSTATÂND divergențe majore între fracțiunile parlamentare ale Partidului Democrat din Moldova (PDM) pe de o parte și Partidului Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM), Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr (PPDA) și Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS), ultimele două constituind Blocul ACUM, pe de altă parte;

APRECIIND drept necesare și pozitive declarațiile din 8 iunie 2019 ale forțelor de poliție ale Republicii Moldova privind garantarea menținerii ordinii publice;

SUBLINIIND necesitatea respectării de către toate forțele politice, precum și Curtea Constituțională și sistemul judecătoresc a legislației, a principiilor democratice și ale statului de drept;

ACCENTUÂND rolul Curții Constituționale de garant al respectării Constituției și rolul acesteia de contribuire la buna funcționare a autorităților publice, separarea puterilor în stat, echilibrul și controlul dintre aceste, de aplanare a disputelor politice, nu de acutizare a acestora;

AMINTIND despre calitatea de membru al Parteneriatului Estic și documentele semnate de Republica Moldova cu partenerii de dezvoltare;

PORNIND de la rolul important pe care îl are societatea civilă din Moldova în procesele de consolidare a statului de drept, dezvoltare socială și economică durabilă a țării, precum și rolul Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic;

CONDAMNÂND abaterile evidente din ultimele zile de la textul și spiritul Constituției și procedura Curții Constituționale;

Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic declară:

Suntem consternați de modul în care a acționat Curtea Constituțională pe 7, 8 și 9 iunie 2019. Curtea Constituțională a interpretat termenul de 3 luni de la care Președintele țării poate dizolva Parlamentul ca echivalând cu 90 de zile, deși orice termen exprimat în luni, potrivit regulii juridice generale, echivalează cu luna calendaristică. De facto, prin această interpretare, termenul în care Parlamentul poate vota legi și numi Guvernul a fost redus de la 9 iunie la 7 iunie 2019. Decizia Curții Constituționale a fost emisă spre sfârșitul zilei de lucru de 7 iunie 2019, adică chiar în ziua în care, potrivit Curții, a expirat acest termen. Curtea Constituțională [fusese sesizată](#) cu privire la această chestiune încă la 22 mai 2019 cu solicitarea ca sesizarea să fie examinată cu prioritate.

De asemenea, Curtea a interpretat dreptul Președintelui țării de dizolvare a Parlamentului drept obligație, fără să analizeze dacă au fost întrunite celelalte condiții impuse de Constituție (consultarea fracțiunilor parlamentare) pentru dizolvarea Parlamentului. Pe parcursul zilei de 8 iunie 2019, Curtea Constituțională

a emis două hotărâri, declarând neconstituționale hotărârile Parlamentului de alegere a Președintelui Parlamentului și de nominalizare a Primului Ministru. Hotărârile au fost emise în mai puțin de o oră de la adoptarea actelor în cauză, care încă nu fuseseră semnate și publicate. Niciun judecător independent nu poate anula un act pe care nu îl are în fața sa. Mai mult, hotărârile Curții Constituționale din 8 iunie 2018 au fost adoptate fără audieri și fără consultarea autorităților, cerințe impuse chiar de Codul Jurisdicției Constituționale.

La 9 iunie 2019, la solicitarea PDM din 8 iunie 2019, Curtea Constituțională a suspendat Președintele țării din funcție, acordând dreptul ex-Primului Ministru, vice-președintelui PDM, Pavel Filip, să dizolve Parlamentul. Această Hotărâre a fost adoptată până la ora 10.30 dimineața, în lipsa autorităților și a autorilor sesizării, într-o ședință care a durat mai puțin de 5 minute. Ședința nu a fost anunțată din timp, precum nu se cunoștea nici despre depunerea acestei sesizări. Curtea Constituțională a suspendat Președintele țării, chiar dacă o solicitare oficială de dizolvare a Parlamentului nu a fost depusă la Președinție și nu există un refuz oficial în acest sens. Anterior, Președintele Igor Dodon a anunțat convocarea fracțiunilor parlamentare pentru 10 iunie 2019, pentru a discuta dizolvarea Parlamentului.

Comportamentul Curții Constituționale din 7, 8 și 9 iunie 2019 confirmă că aceasta și-a compromis rolul constituțional, acționând exclusiv în interesul unui partid politic. [17 ONG-uri și-au exprimat îngrijorarea privind independența Curții Constituționale încă în decembrie 2018](#), când trei persoane afiliate PDM au fost numiți judecători ai Curții Constituționale în mod netransparent.

În acest context, Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic:

1. Îndeamnă Curtea Constituțională să-și revizuiască urgent hotărârile adoptate în 7, 8 și 9 iunie 2019 și să revină în albia legalității. În scopul restabilirii încrederii în Curtea Constituțională și stabilizarea situației din țară, îndemnăm toți judecătorii constituționali să demisioneze;
2. Cheamă formațiunile politice din Moldova să respecte prevederile constituționale și să acționeze făcând uz doar de instrumentele juridice și legale, fără a destabiliza situația social-politică;
3. Cere instituțiilor Statului și tuturor funcționarilor publici să se ghideze și să acționeze numai în conformitate cu prevederile legale și să respecte atribuțiile lor, să nu admită ingerințe sau orice amestec ilegal în activitatea lor;
4. Face apel către cetățenii Republicii Moldova să dea dovadă de comportament calm, să renunțe la discursul de ură și instigare la violență, iar cei care doresc să protesteze, să o facă doar în mod pașnic;
5. Recunoaște ca fiind legitimă activitatea Parlamentului de legislatura a X-a, inclusiv din 8 iunie 2019, care are un mandat deplin până la validarea rezultatelor următoarelor alegeri parlamentare;
6. Solicită conducătorilor autorităților publice centrale și locale, tuturor funcționarilor și angajaților publici recunoașterea legitimității Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 și colaborarea cu autoritățile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea bunei guvernări a țării, detensionarea situației și respectarea voinței poporului exprimată la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019;
7. Solicită partenerilor internaționali recunoașterea legitimității Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 și colaborarea cu autoritățile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea restabilirii dialogului politic din Moldova, detensionarea situației și respectarea voinței poporului exprimată la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

** Platforma Națională a FSC din PaE include 86 de organizații active din Republica Moldova din domenii precum: buna guvernare, drepturile omului, dezvoltare economică, mediu, energetică, tineret, politici sociale, sindicate și patronate, etc.*